

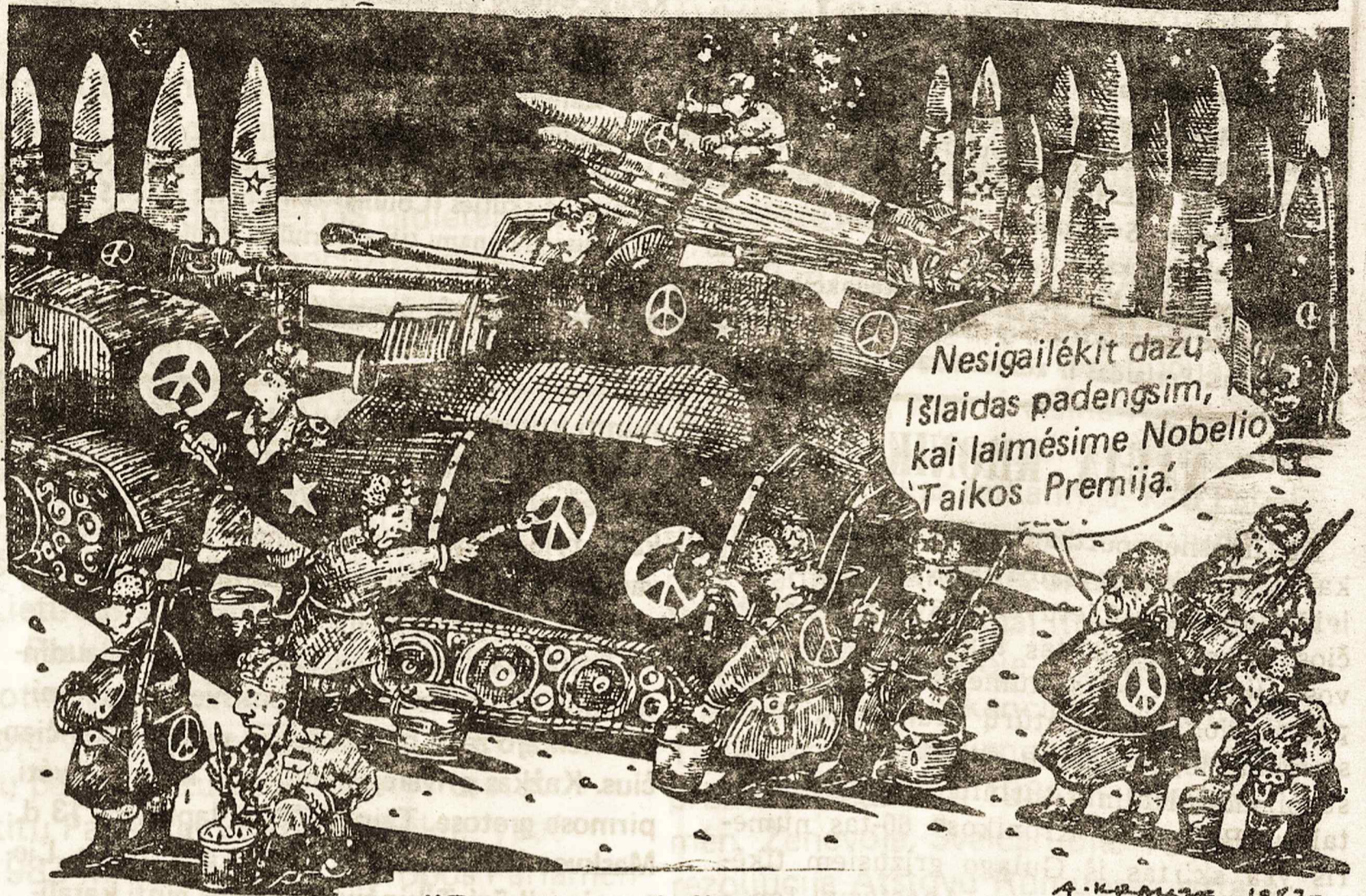
Sovietų planas

ŽAIBIŠKAI UŽIMTI EUROPA

Lietuviams, su mažomis išimtimis, yra labai aiškūs sovietų tikslai pavergti pasaulį. Tikslai neslepiami, nesikeičia nuo pat Lenino laikų. Deja, yra pasauly daug žmonių, valstybės vyrų ir išminčių, kurie to pavojaus nenori ar nesugeba matyti. Nesugebėjimas matyti pavojaus ir yra didžiausias pavojus. Vis dar nenorima pripažinti, kad sovietam sekasi ir ateity dar labiau seksis. Jiems nesąmoningai padeda daug gerų vakariečių politikų, intelektualų, ekonomistų, spaudos ir informacijos koncernų ir net dvasininkų. Jie kalba, kad Kremlius tikrai nori taikos, siekia sugyvenimo, prekybos, geresnio aprūpinimo savo ir nesavo piliečių, o visos kalbos ir gąsdinimai apie pasaulio užkariavimą esą tik kapitalistų ir visokių reakcionierių išsigalvojimas.

Labiausiai sovietams sekasi Azijoje, Afrikoje, paskutiniuoju metu émé sektis ir Centro Amerikoje. Mažiausiai arba nieko nepasiseké po II pasaulinio karo tik Vakarų Europoje. Nepasiseké nei j kurią valstybę įstatyti komunistinės valdžios, nei suardyti Atlanto pakto narių vienybės, nei kurią jų atplésti ar "susuominti". Je gu pavyktų užkariauti Vakarų Europą, kelias į šiaurinę Ameriką būtų trumpas. Vakarų spaudoje daug buvo rašyta apie sovietų planus paklupdyti antrą pusę Europos... Pagal planą numatyta įveikti NATO jégas ilgiausiai per 14 dienų. Tik viena sovietams neaišku, kaip tada apsispręš Amerikos prezidentas — gynybai pavartoti brandolinius ginklus ar ne. Neaišku, ką darys ir pati Europa, turinti savo tokius pat ginklus. Žaibiškai prasiveržę tankai, padedami visų kitų ginklų rūšių, turėtų suparalyžuoti komunikacijos punktus, sutrukdyti mobilizaciją ir organizaciją. Moderniam kare nebūtina stumtis pirmyn visu frontu. Aviacijos pagalba išmesti parašutininkai sugebés užfrontėj sunaikinti ginklų sandélius, svarbius strateginius punktus ir ent miestus. Priešakiniai gynėjai iš pirmos dienos pasijus apsupti, katile.

O kas bus, jei Amerika ir sąjungininkai griebsis paskutinés priemonés — neutroninių, branduolinių taktinių ginklų? Sovietai atvirai sako jog tokiu atveju jie irgi panaudos panašius ginklus. Laimétoju turėtų išeiti sovietai, nes jie tam geriau pasiruošę, pas juos nėra jokių "taikos šalininkų", niekas jiems nekludé iki šiol ginkluotis, niekas nepasakys nei žodžio ir pavartojus atominių

"Prieškarinės" pastangos...

sprogmenų. Kad Vakarų Europa bus ne tik užkariauta, bet ir sunaikinta, jiems mažiausiai rūpi. Tušti plotai dar geresnė dirva savo imperijai plésti.

Yra aišku, kad, panaudojus gynybai branduolinius ginklus, Amerikos kontinentas neliks nepalietas. Prezidentui bus labai sunku apsispręsti — ar paaukoti Vak. Europą ir laikinai nelaimę nustumti, nors ir žinos, kad visvien anksčiau ar vėliau tas pats ištiks ir šį kraštą, ar jau dabar įsivelti į visuotinį branduolinį karą, po kurio neaišku, ar iš viso bus galima kam nors kur nors Žemėje gyventi. Laimétojų tada nebūtų. Tai žino ir patys sovietai, todėl viską daro, kad branduolinių ginklų Vakarai negabentų, Amerikos Cruise ir Pershing II raketos nebūtų išdéstytos Europoje. Prieš ta Vakarų planą jie įkinké visas galimas priemones, pakinké visą jiems prieinamą Europos ir Amerikos mašiną. Jų sugebėjimas panaudoti priemones, suorganizavimas opinijos prieš Vakarų apsiginklavimą labai rafinuotas, tiesiog apglušinant. Jiems talkininkauja Vakarų kraštuose ne vien komunistų partijos, ant to paties malūno pila vandenį ir naivūs, tikrai norj taikos vidutiniai piliečiai. Sunku juos įtikinti, kad naujos raketos sovietus privers dar sykį pergaltoti savo strateginius planus. Sunku taip pat jiems pasakyti, kad jie tą energiją panaudotų prieš tuos, kurie rengiasi užpulti, o ne prieš tuos, kurie iš paskutiniųjų nori gintis. Praktiškai matome, kokia sudaroma opinija prieš tą ginklą Amerikoje, dar stipresnė Europoje. Net keista skaityti paskutiniajam "Mūsų žinių" (rugs. 25 d.) numery, kai mūsų geras jaunuolis V. iš Vokietijos

jos rašo, jog "dalyvausime renginiuose ir demonstracijose prieš JAV atvežamas naujas raketas ir būsimąjį karą". Neabejojame nei jo, nei kitų dvasinės mokyklos auklétinių gerais norais ir idealizmu, bet abejojame, ar jis ir jie supranta, prieš kokią grėsmę visi stovime ir ruošiamés nuleisti rankas, kai prieš priešą jas reikia pakelti. Vadinas labai rafinuota Maskvos propaganda pasiekia ir nekaltus, blogo nepažįstančius vaikus, ir jie nežino, ką daro.

Gal daugelis dar nepastebėjo, kad nei Leninas, nei jo įpédiniai iki pat šios dienos nevartojo žodelio "jei", bet tik "kai". Jie nesako "jei kada Europą, Ameriką ar pasaulį nugalésim, paglemšim", bet "kai Europą..." ir t.t. Reikia tik pacituoti, kaip apie tai kalba komunistų vadai. Buvęs Amerikos komunistų partijos vadas William Z. Foster yra pasakęs: "Kai komunistas valdys Ameriką, ir tai įvyks ir bus tikra, kaip tikra, kad saulė teka, bus kita Amerika, už jos stovés raudonoji armija, kuri įgyvendins proletariato diktatūrą" (cit. iš "Christian Anti-Communism Crusade", VIII.15, 1983). Komunizmo pradininkas Karl Marx yra išsireiškęs ir tuo įtikėjęs, kad "visa, ką buržuazija sukuria ir pagamina, yra ne kas kita, kaip sau duobés kasimas. Jie, buržujai, žlugs, ir proletariato pergalé neišvengiamá" (iš Komunistų manifesto).

Prognozė gali atrodyti pesimistiška, lyg nebūtų išsigelbėjimo jei ne mums, tai sekančiai generacijai. Bet gyvenime įvyksta ir stebukly. Nebūtina Antikristas turėtų viešpatauti žemėje. Juk yra tiek daug teisiųjų. Tikėkim geresniu likimu ir veikim ta kryptimi.

SEMANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 10.000,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol

GARBĖS PRENUMERATORIJUS Cr\$. 15.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra po Cr\$. 400,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondencija Redakcija taisy bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjo nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Mooca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 200,00

I P. Amerika oro paštu: 45 Dol

I tolimus kraštus: 75 Dol

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 20.000,00

I mokami už skilties (Coluna) centimetra po Cr\$. 400,00

NAUJA KRONIKA

Po ilgesnės pertraukos iš Lietuvos Vakarų pasiekė du nauji laisvosios spaudos leidiniai. Tai „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ 60-tas numeris ir „Lietuvos ateities“ 7-tas numeris. Tuo tarpu, pasinaudodami agentūrų pranešimais, mūsų skaitytojus galime supažindinti tikrai su pirmojo leidinio turiniu. „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ 60-tas numeris yra skirtas iš Gulago grįžusiems tikėjimo ir laisvės kalniam Anastazui Januliui ir Vytautui Vaičiūnui. Turinys yra padalintas į dešimtį skyrių. Štai jų antraštės:

Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetas mini 5-kerių metų įsikūrimo sukaktį. — Lietuvos katalikai sveikina popiežių Joną Paulių II 25-kerių metų vyskupystės ir 5-kerių metų išrinkimo popiežiumi progą. — Vis didėja Bažnyčios persekiojimas, vis labiau auga nerimas tautoje. — Protestai nesiliauja. — Persekiojama Lietuvos Bažnyčia meldžiasi. — Dėkojame už auką. — Tiesos negalima nuteisti. — Krautos ir tardymai. — Mūsų kalniai. — Žinios iš vyskupijų.

Antrasis iš Lietuvos gautas leidinys „Lietuvos ateitis“, kaip žinoma, yra jaunimui skirtas laikraštis. Šis 7-tas laikraščio numeris yra dedikuotas Lietuvos kunigams kaliniams.

„Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ 60-tas numeris yra pažymėtas 1983 metų lapkričio 1 dienos data. Jis apima 28-nis tankiai prirašytus didelio formato puslapius. (LRTV)

LKB KRONIKA NR. 60

TTGKK MINI PENKIŲ METŲ ĮSIKŪRIMO SUKAKTĮ

1. PRIEŽASTYS, NULĖMUSIOS KOMITETO ĮSIKŪRIMĄ

Atgijusi po sunkių Stalino valdymo metų Lietuvos Katalikų Bažnyčia vėl bandė ieškoti elementariausių teisių-teisės gyventi. Buvo pradėta bažnyčiose katekizuoti vaikus, leisti vaikams bei jaunimui patarnauti šv. Mišiose, adoruoti; pareikalauta, kad būtų grąžintos sovietinės valdžios atimtos bažnyčios... Kaip atsakas iš valdžios pusės už vaikų katekizavimą buvo

suimti kunigai: SESKEVICIUS ir ZDEBSKIS; į tikinčiųjų prašymus grąžinti Klaipėdos bei kitas bažnyčias buvo atsakyta patyčiomis arba kapų tyła, aktyviai bažnytinėse apeigose dalyvaujantys vaikai bei jaunimas-terorizuojami mokslo bei darbo įstaigose.

Tokia Bažnyčios padėtis negalėjo nejaudinti uolių, Dievui ir Tėvynei pasišventusių kunigų. Reikėjo rasti būdų užstoti nekaltai kenčiančius. Kažkas privalėjo, gindamas kitus, stovėti pirmose gretose. Taip 1978 m. lapkričio 13 d. Maskvos Krikščionių komiteto pavyzdžiu, Lietuvoje įsikūrė Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetas. Pirmieji komiteto nariai buvo kunigai: Jonas KAUNECKAS, Alfonsas SVARINSKAS, Vincas VĖLAVIČIUS, Sigitas TAMKEVIČIUS, Juozas ZDEBSKIS.

2. KOMITETO VEIKLA

Per penkerius metus TTGKK yra parašęs virš 50 oficialių dokumentų ir protesto raštų, adresuotų įvairioms įstaigoms bei organizacijoms, tarp jų LTSR Prokurorui ir TSKP CK Generaliniam Sekretoriui. Kai kurie oficialūs komiteto dokumentai pasiekė užsienį, kaip Junesko organizaciją. Pareikimuose ginami valdiškų bedievių persekiojami tikintieji, terorizuojami vaikai ir jaunimas; prašoma išlaisvinti neteisėtai suimtus ir įkalintus asmenis, reikalaujama, kad ateistai nesikištų į Lietuvos Katalikų Bažnyčios vidaus gyvenimą, netrukdytų Kauno Kunigų seminarijai laisvai spręsti kandidatų į klerikus priėmimo ir dėstytojų parinkimo klausimus; prašymai grąžinti valdžios atimtas bažnyčias ir t.t.

3. TTGKK REIKŠMĖ

TTGKK Lietuvos Katalikų Bažnyčiai ir visai tautai turi neįkainojamos reikšmės, nors šiandien, praėjus penkeriems metams po įsisteigimo, dar sunku išsamiai nusakyti komiteto reikšmę. Tai pirmoji kregždė, viešai išstoju si tikslu ginti nuo valdiškų bedievių persekiojamus ir terorizuojamus tikinčiuosius. Tikinti liaudis pasijuto nesanti viena. Nesavanaudiškos aukos pavyzdys negalėjo likti be atgarsio, negalėjo nedaryti teigiamos įtakos religiniam tautos atgimimui. Kunigų drąsus žingsnis, išėjimas į atvirą, viešą kovą su netiesa bei skriaudomis tą patį troškimą pažadino ir kitų doros bei sąžinės nepraradusių žmonių širdyse.

4. SOVIETINĖS VALDŽIOS REAKCIJA

Normaliai žiūrint, valdžia turėtų būti dėkinga Komitetui už suteikiamą informaciją apie neteisėtus bedievių išpuolius ir sudarytą galimybę palaikyti normalius santykius tarp tikinčiųjų ir ateistų. Tačiau praktiškai reikalai susiklostė priešingai-Komitetas tapo pagaliu bedieviško režimo ratuose, į jo darbą rimtai nebuvo pažiūrėta. Dar 1980 m., norint, kad Komitetas atsisakytų savo veikios, LTSR Prokuroras, įspėdamas TTGK Komiteto narių kun. Sigitą TAMKEVIČIŲ, pareiškė: „Komitetas - tai uodo zirzimas prie dramblio ausies“. Iš tikrųjų tai tarsi šv. Rašte minimo piemenuko Dovydo kova su Galijotu. Vietoj, to, kad būtų imtasi rimtai nagrinėti Komiteto dokumentuose nurodytus ateistų savivaliavimus tikinčiųjų atžvilgiu, valdiški bedieviai Komiteto narius pavadino apsišaukėliais, o jų darbą - šmeižtu, siekiančiu silpninti sovietinę santvarką.

1983 m. gegužės mėn. 6 d. žiaurus nuosprendis TTGKK nariui kun. Alfonsui SVARINSKUI ir kun. Sigito TAMKEVIČIAUS areštas bei kitų komiteto narių nuolatiniai tardymai, gąsdinimai areštu ir vertimas atsisitatydinti iš Komiteto aiškiai byloja, jog valdžia visomis priemonėmis stengsis susidoroti su TTGK komitetu.

5. DABARTINĖS KOMITETO PERSPEKTYVOS

Remiamas tikinčiųjų maldų ir lydymas Dievo palaimos Komitetas egzistuoja. Šiuo metu Komitetą sudaro kunigai: Leonas KALINAUSKAS, Vincas VĖLAVIČIUS, Vaclovas STAKĖNAS, Alfonsas SVARINSKAS, Sigitas TAMKEVIČIUS. Du paskutiniai kunigai įkalinti ir dėl šios priežasties pilnai eiti savo pareigų negali.

Bedieviškos valdžios noras susidoroti su TTGKK yra labai didelis, juo labiau, kad tai vienintelė tokio pobūdžio organizacija visoje Sovietų Sąjungoje. Dėl šios priežasties Komiteto veiklos galimybės žymiai pablogėjo. Išliko reali galimybė ir kitiems komiteto nariams tapti elementariausių žmogaus teisių paniekimo aukomis. Norėtusi tikėtis, kad, išlaikęs 5-erių metų bandymus, TTGKK susiorientuos jam dabar ypatingai sunkiose sąlygose ir suras savyje jėgų toliau tęsti pradėtą beteisių gynimo darbą. Visa tikinti Lietuva prašo tolimesnės Dievo palaimos jį taip uoliai gynusiam ir sunkioj valandoj padrašinusiam TTGK komitetui.

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Angelė PUMPOTIS	Cr. 10.000,00
Kap. Simaa PLUNDZIUS	
LAITIS	Cr. 10.000,00
Elena RAMAŠKA	Cr. 13.000,00
Petronėlė BANIENĖ	Cr. 10.000,00
Elena VAJEVODSKIENĖ	Cr. 10.000,00
Albina VASILIAUSKAITĖ	
Barbosa	Cr. 10.000,00
Vicente P. TUBELIS	Cr. 10.000,00
Uršulė GAULIA	Cr. 10.000,00

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventario, Despejo, Desquite, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

DR. JONAS NIGIPORGIUKAS

CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206

V. Prudente - Fone: 273-6696

VYRIAUSIAI ŠVĖSKIME VASARIO 16 D. SVENTE

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Vasario 16 d. šventės proga, reiškia didžią pagarbą Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoriams, partizanams ir visiems kovų dalyviams dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

Lietuvių tauta, okupacijos sukręsta, pradžioje spontaniškai, vėliau organizuotai stojo kovon su okupantais. Į pirmąsias šios kovos gretas 1943 m. lapkričio 25 d. įsirikio Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Jis savo Apsisprendime į Tautą 1944 m. vasario 16 d. pareiškė:

"Lietuvių Tauta, siekdama išlaisvinti Lietuvą iš okupacijos ir atstatyti Lietuvos valstybės suvereninių organų svetimoms jėgoms laikinai sutrukdytą veikimą, yra reikalinga vieningos politinės vadovybės. Tam tikslui politinės lietuvių grupės, kaip tautos politinės minties reiškišios ir vykdytojos, nutarė sujungti visas savo jėgas bendram darbui ir sudarė Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą – VLIK.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, pradėdamas savo darbą skelbia

LIETUVIŲ TAUTOS LAISVĖ IR LIETUVOS VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖ YRA TAUTOS EGZISTEN-

CIJOS IR JOS VISOKERIOPUS GEROVĖS BŪTINOJI SĄLYGA"

Tai VLIKO pagrindas ir tikslas.

Šiam tikslui siekti, VLIKAS per 40-tį metų memorandumais vyriausybės, tarptautinėms institucijoms ir organizacijoms tiesiogiai ar sudarydamas specialias Lietuvą reprezentuojančias delegacijas, ir taip pat ELTOS biuleteniais (lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių ir ispanų kalbomis), atskirais leidiniais ir radijo bangomis, nuolatos kėlė aikštėn Sovietų įvykdytą Lietuvos aneksiją, jų vykdomą genocidinę politiką ir nesiliaujančius žmogaus teisių pažeidimus, ir reikalavo, kad Sovietai pasitrauktų iš Lietuvos ir būtų garantuotas laisvas Lietuvos suvereninių teisių vykdymas.

Paskutinių kelių metų bėgyje pakartotini pareiškimai Madrido Konferencijoje, Jungtinėse Tautose ir atskirų kraštų parlamentuose liečiantys Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių būklę, ypač 1983 m. sausio 13 d. Europos Parlamento rezoliucija, raginanti perduoti Pabaltijo valstybių klausimą Jungtinių Tautų Dekolonizacijos pakomisei rodo stiprėjantį Lietuvos laisvės bylos suaktualėjimą, kas suteikia naujos vilties ir įpareigoja mus dar daugiau sustiprinti mūsų pasiryžimą ir išplėsti veiklą. Šiais, VLIKO 40-tais sukaktuviniaisiais metais švėsdami Vasario 16 d. šventę, vedini Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės žvaigž-

dės, vieningai tęskime šią kovą kas raštu, žodžiu ar auka.

Lietuviško solidarumo dvasia telydi mūsų darbus.

VYRIAUSIAS LIETUVIS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

SENATAS PRIIMA REZOLIUCIJĄ APIE PABALTIEČIŲ LAISVĄ APSISPRENDIMA

1983 m. lapkričio 17 d. JAV-ų Senatas priėmė senatorių Robert Dole ir Patrick Leahy sutartinę rezoliuciją (S. Con. Res. 80), kuri išreiškia Kongreso nuomonę, kad JAV-ų prezidentas turėtų daryti visą, kas reikalinga, kad Pabaltijo klausimas būtų svarstomas Jungtinėse Tautose. Anot rezoliucijos, vienas žingsnis būtų formaliai įtraukti dabartinės padėties Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje svarstymą į sekančios J. T. Žmogaus Teisių Komisijos dienotvarkę. Komisija pradės posėdžiauti 1984 m. vasario mėn. Ženevoje, Šveicarijoje. Tą pačią rezoliuciją Atstovų Rūmuose pristatė kongresmanai Don Ritter ir Brian Donnelly. (ELTA)

IEŠKOMA

moteris mažam vaikui prižiūrėti ir namų darbams. Geras atlyginimas.

Skambinti Brunai telef. 265-4473.

DR. ELIZIEJAUS DRAUGELIO ATSIMINIMAI

(tęsinys iš pračio nr.)

Aptvertos štakietų tvora, raudonų plytų stulpų palaikoma, patvoriuose, trijuose šonuose, augo didelės vyšnios, kurios vesdavo stambias, juodas uogas. Kapinių viduje alyvų krūmai. Viename krūme iškilęs charakteringas lietuviškas kryžius su iš medžio išpiaustytais ar iš geležies padarytais Kristaus kančios įrankiais. Kapinėse, vieškelio pusėje, augo aukštas, storas topolis, kuris buvo matomas net Gižų plentu važiuojant. Gi nuotolis iki plento buvo 5-6 verstai. Kada ir kas jį pasodino, sunku buvo atspėti: apylinkėje tokių medžių niekur nebuvo. Topoliai augo paprastai tik žymiai į pietus nuo Lietuvos, Ukrainoje, Balkanuose ir pan.

Mūs, vaikus, šitos kapinės viliojo dėl daugelio priežasčių. Jos buvo mums poilsio, o ne kartą ir pasistėpimo vieta. Išsėdėję penkias ar šešias valandas mokykloje, verždavomės į orą, į laisvę, į žalumą. Kapinės mums buvo didelis sodas ar net miškas. Žinoma, jose šūkauči ar lakstyti nederėjo: tai buvo ramybei pašvęsta vieta. Daug jose buvo kapų kapelių jau apžėlusiu žole, arba alyvų krūmais. Pasa-

kojo, kad kapuose net vaidenosi, ar stipėsi plėšikai. Tai mirusių neramos sielos liepšaelės pavidalu pakildavo iš kapo nakties metu; tai buvo girdėti dejavimai, ar šiaip kokie neįprasti garsai. Šitos pasakos toli sklisdavo apylinkėje, nes nemaža žmonių jomis tikėjo. Bet mes netikėjome ir nesibaiminom. Ypač aš. Aš nebijojau net ir naktį eiti į kapines. O kartais net ir pokštą iškrėsdavau: pastebėjęs naktį bailiai besidairantį, vežime susikūpinusį keleivį, pradėdavau pagaliu tarškinti į štakietus, šnypšti gyvatės balsu, ar ką panašaus išdarinėti. Išsigandęs keleivis žėgnodavosi, botagu pliekdavo arklius, ir ratai dardėdavo per akmenis, net kibirkštys šokdavo. Tai davė man progos, jau vėliau esant Marijampolėje, sukurti ne tai novelę, ne tai apysaką "Vilkalotą". Tai buvo mano pirmųjų literatūrinių bandymų, atspausdintas ar "Viltyje" ar "Šaltinyje", dabar jau gerai neatsimenu.

Įsivaizduokite, kaip gražiai turėjo atrodyti kapinės, kai pražydėdavo balti vyšnių žiedai ar lilijavi alyvų krūmai. Arba vasarai baigiantis, kada vyšnių šakutės linkdavo nuo išsirpusių tamsiai raudonų uogų. Medžiai dideli, šakomis susipynę. Aš pasistverdavau juodos duonos plutą ir dingdavau tankmynėje: šaka nuo šakos, šaka nuo šakos apeidavau

veik visą patvorį, nenulipdamas žemėn Velykų metu raičiodavome margučius kapinių sąmanose.

Pavasaris. Saulė jau įkaitina ir kapinėse sausa, nes jos ant kalnelio. Krūmai bei medžiai žaliuoja, kiti net žydėti rengiasi.

O kaip mamytė gražiai nudažydavo margučius: jokių pirktinių dažų nevardavo. Liepdavo mums parnešti javų želmėnų, beržo ar alksnio žievės. Svogūnų lukštų ji pati pasirūpindavo. Toks dažymo būdas buvo labai praktiškas. nenublukdavo, netepė pirštų nė rūbų. Margindavo margučius pati mamytė, nes mums nesisekdavo, besistengdami peilio smaigalį suvarydavom į kiaušinį, arba visai jį sutreškėdavom. Pagaliau nesugebėjom nei tokių raštų išskusti: rūtų lapelių, žvaigždučių, kryželių. Koki tada buvo palaiminti laikai, kai rytą pabudę rasdavom "bobinukus", kuriuos atveždavo slaptina Velykų bobutė. O jos arkliukas buvo vaškinis, vadelės žarninės, ratai ir vežimėlis iš stiklo...

Pasibaigė kūdikystė, dingo geroji bobutė ir margučių daugiau neatveždavo, nes sudužo ratai, ištirpo kumelaitė ir vadelės šunes išstampė.

(Bus daugiau)

Antanas Dutkus

LIETUVIŲ SPAUDA BRAZILIJŲ

Tęsa iš nr. 3 (1842)

LIETUVIŠKOS SPAUDOS PLATINTOJAI

Nuo pradžios lietuvių kūrimosi Brazilijoje, per 15 metų, lietuviškos spaudos platintojai bei išnešiotojai, lankė lietuvius, atlikdami garbingą kultūrinį darbą savųjų tarpe. 1942 metų pabaigoje, pagaliau, nutilo paskutinis šiame krašte lietuviškas spausdintas žodis – "Tiesa". Iš viso, penkiolikos metų bėgyje, turėjome šiuos laikraščius bei žurnalus, kurie mus švietė, mokė ir įvairino lietuvių gyvenimą: "Brazilijos Lietuvis"; "Pietų Amerikos Lietuvis"; "Garsas"; "Lietuvis Brazilijoje"; "Naujienos"; "Lietuva" – vieną kartą pasirodęs lapelis; "Lietuvių Aidas Brazilijoje"; "Jaunųjų Žiedas"; "Širšė"; "Folha da Manhã" lietuviškas skyrius; "Lietuvis"; "Mažųjų Pasaulis"; "Viltis"; "Giedra"; "Mūsų Žodis"; "Šviesa"; "Rytas"; "Muzikos Menas"; "Tautos Vilnis" ir "Tiesa".

Be periodinių leidinių – laikraščių ir žurnalų – pasirodė buvo pas mus ir vienkartiniai spausdiniai, daugiausia kalendorių. Tiesa, esame turėję, taip pat, ir dailiosios literatūros rašytojų-mėgėjų, savamoksių, kuriems poezijos pasaulio viršūnės buvo labai tolimos, bet visgi jie bandė savo talentą, rašė eilėraščius ir juos spausdino ano meto lietuviškuose laikraščiuose. Pasirodė buvo ir stiprių kūrinių autoriai, kaip Pijus Storpirstis ir V. Atkočaitis, tačiau nė vienas jų nėra išleidęs savo kūrybos atskiru leidiniu. Pastarojo, jam tragiškai mirus, buvo surinkti rankraščiai ir jo draugų ruošiami spaudai, bet, rodos, dėl karo negalėjo pasirodyti pasauliui. Pirmasis, ir vienintelis, lietuvių poezijos leidinys vis dėl to išdrįso pasirodyti mūsų kolonijai 1938 metais su 70 puslapių knyguote, pavadinta "Velniai Rojuje". Šio poezijos rinkinio autorius – Kostas Činčikas – Lietuvis.

Nekalbėsime apie šio leidinio meninę bei literatūrinę reikšmę, mūsų pasaulyje. Ją turėjo vertinti Marija Saulaitė, nagrinėjant "Penkiasdešimtmetį" lietuvių rašytojų kūrybą Brazilijoje. Tačiau, matyti, jai buvo per "prastas" veiksmas "terliotis" su K. Činčiko kūryba, ir išmaniau buvo nagrinėti pripuolamai čia apsisostojusių autorių darbus. Nežiūrint to, anais laikais, 1938 m., Klemensas Jūra šitaip apibūdino "Velniai Rojuje": "Knygutė "Velniai Rojuje" verta paskaityti visiems lietuviams. Sunku, tačiau, būtų kalbėti ir įtikinėti gerbiamuosius tautiečius dėl jaunojo kūrėjo poetinio talento. Bendrai kny-

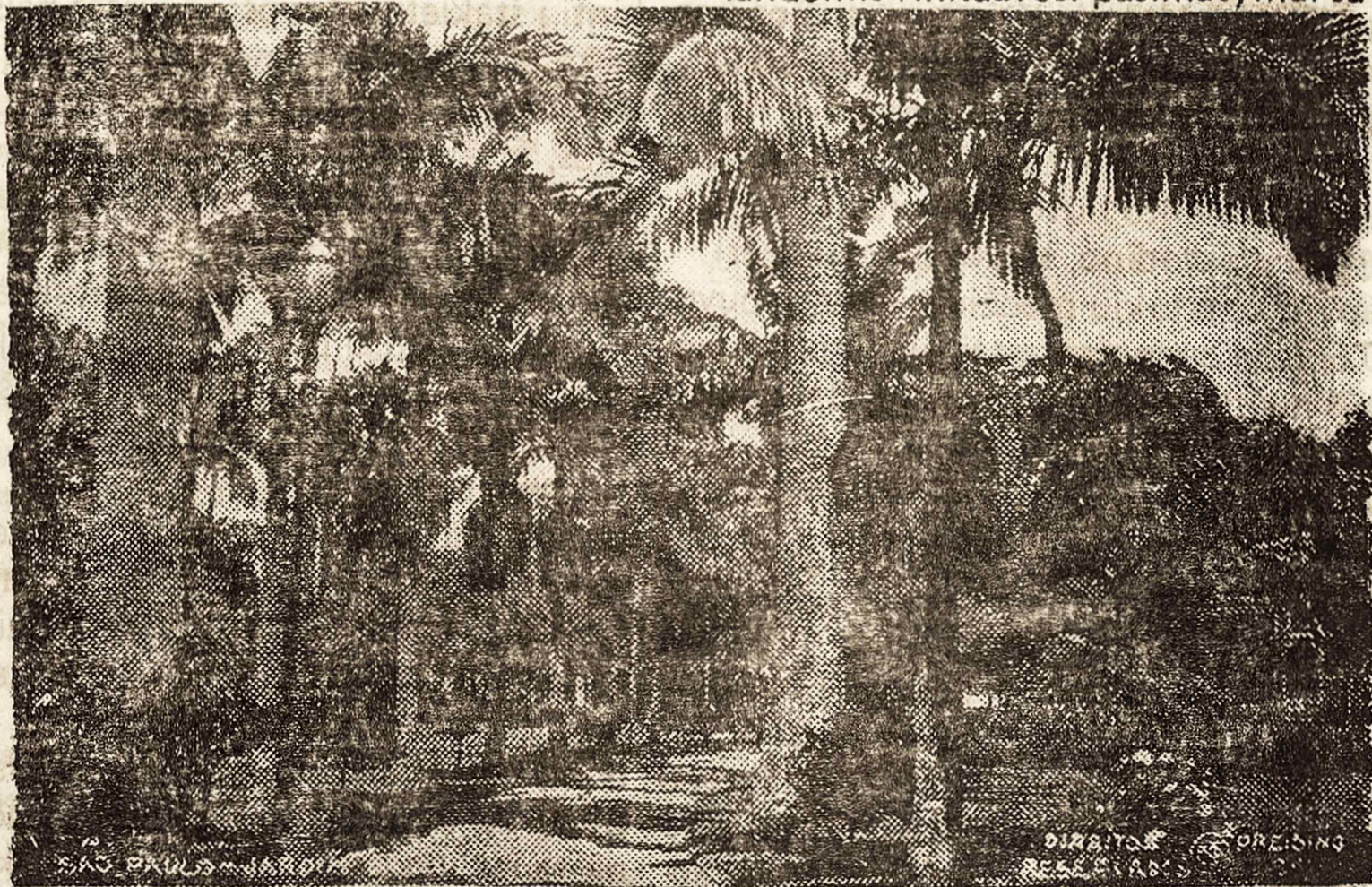

Kostas Činčikas Lietuvis

Kostas Činčikas
Velniai Rojų autorius

gutė verta paskaityti visiems kolonijos lietuviams, nes joje rasime savo išgyvenimų, vargų ir savojo Krašto pasiilgimo motyvų, kurie visų širdims artimi, brangūs – priartinti už tolimų jūrų-marių pasilikusios mūsų neužmirštos Tėvynės".

Kiti vienkartiniai spaudos leidiniai buvo kalendoriai. Juos leido laikraščiai ir dalydavo savo skaitytojams veltui kaip metinę prenumeratos dovaną. Buvo taip pat ir pavienių asmenų, kurie buvo pamėgę kas met išleisti po kalendorių, su reikalingiausiomis visiems metams informacijomis. Vienas tokiu leidėju buvo Aleksandras Bumblis, dirbęs beveik visuose lietuviškuose laikraščiuose, gyvenimą pradėjęs su spauda, vaikystėje kaip laikraščių platintojas,

Luz Parkas (Jardim da Luz) Mėgiamiausia Lietuvių susitikimų ir poilsio vieta.

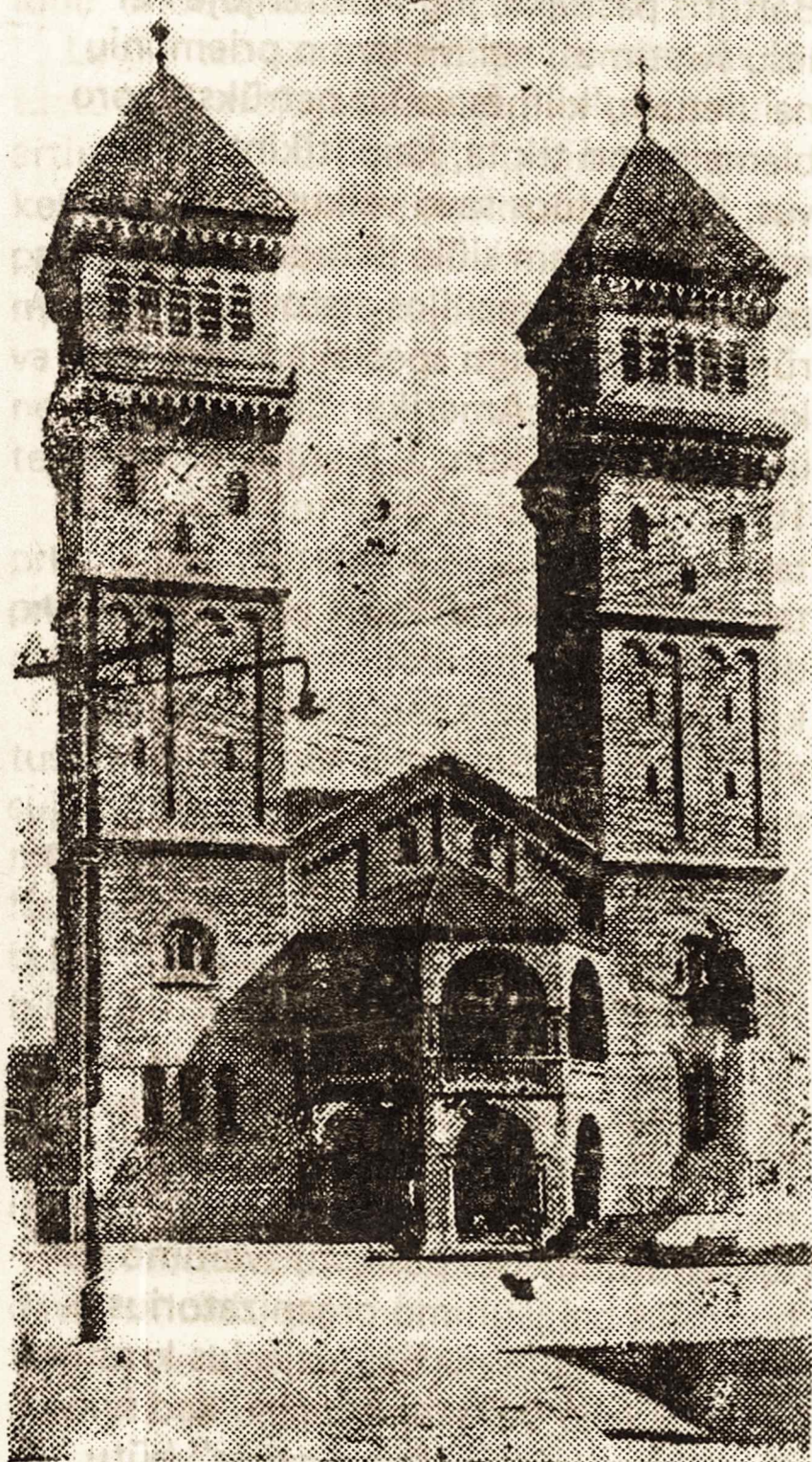
spaustuvės darbininkas – raidžių rinkėjas. Subrendęs ir įgijęs patirties tame darbe, 1938 m. įsitaisė nuosavą spaustuvę "Baltica" ir, atsitiktinomis progomis, patarnaudavo lietuviams. Įkurtoji Al. Bumblio spaustuvė tebeegzistuoja ir šiandieną, atlikdama visokius spaudos darbus, jam pačiam prižiūrint. Nebūtų ištisas ir galutinai užbaigtas šio rašinio darbas apie "Lietuvių Spaudą Brazilijoje", jei tyliomis praeitume ir

ALEKSANDRAS BUMBLIS
su laikraščiais

nepaminėtume tuos spaudos talkininkus, – išnešiotojus ir platintojus, – padėjusiems lietuviškam laikraščiui paplisti São Paulo priemiesčiuose, kur susibūrę gyveno lietuviai, arba pristatyti juos ten, kur liuosomis nuo darbo valandomis rinkdavosi pasimatymui su

pažįst... kaip Luz parkas, arba, maldoms, su... aikštėje. Šie naujos gadinės "knygnešiai", lietuviško žodžio platintojai, laikraščių talkininkai, daugumoje buvę mažamečiai, mokyklinio amžiaus spaudos darbininkai, ne mažiau yra užsitarnavę ir verti lietuvių kolonijos pagarbos kultūrinio darbo srityje už tuos, kurie dirbo prie laikraščių redakcijose, spaustuvėse ar kitokiu būdu patarnaudavo lietuviškai minčiai sklįsti.

ŠV. ANTANO BAŽNYČIA

Pirmomis imigracijos dienomis, čia lietuviai rinkdavosi melstis ir lietuviškų laikraščių įsigyti.

Anais laikais laikraščių pardavimo kioskose labai retai tebuvo galima užtikti lietuviškas laikraštis; jie platintojų buvo pardavinėjami Luz Parke (Jardim da Luz) ir prie šv. Antano bažnyčios. Tose vietose, ypač nedarbo dienomis, susikoncentruodavo šimtai lietuvių iš visų priemiesčių ir artimesnių (subúrbio) miestelių. Žymesnieji lietuviškų laikraščių platintojai buvo Juozas Žemaitis, jo

JUOZAS ŽEMAITIS

Lietuviškų laikraščių platintojas

sūnus Juozapas, šiaudien Getulio Vargas instituto profesorius ir duktė, šiandieną

Mykolas Druga

LITUANISTINIO ŠVIETIMO PROBLEMAS

Labiausiai trūksta mokymo priemonių

A. VI PLB seimo Švietimo komisijos uždaviniai

(tęsinys iš praeito nr.)

- c) skaitiniai (knygos) – visų amžių jaunimui, bet ypač paaugliams. Jaunimo knygos turėtų jungti lietuviškąją tematiką su jaunimui pažįstamu moderniu gyvenimu; kiekvienos knygos pabaigoje turėtų būti žodynėlis, paaiškinantis liet. žodžio vartoseną kontekste. (Jaunimo literatūros klausimu gauta ypač daug patarimų iš tėvų bei mokytojų);
- d) jaunesniems vaikams – spalvinimo sąsiuviniai su trumpais tekstiniais paaiškinimais abiejomis kalbomis;
- e) lentiniai žaidimai ("board-games"); pvz. lietuviškas "Scrabble" arba lietuviškos tematikos kariniai-istoriniai žaidimai;

Jarmalavičienė. Jie užimdavo geriausias pozicijas trimis "frontais". Po jų sekė broliai Aleksandras ir Stasys Bumbliai, kurie savo įtakoje turėjo Mokos, Canindés, Bomretiros rajonus ir naujai augančius priemiesčius – V. Bela, V. Alpina, V. Zelina ir kt. Dar veikė šie mažesnieji spaudos "didvyriai": Jonas Bagdžius, Marija Kleizaitė, šiandien Misiūnienė ir kt., Visus spaudos darbo talkininkus talpiname čia visus su vienodu pagarbumu.

x - x - x - x

Analizuodami vienu metų darbą apie mūsų prieškarinę spaudą, sukurtą pačių Lietuvos kaimo ir miesto darbininkų, atblokštų šion šalin ir be pertraukos išstėtą 15 metų, pastebime didelį išvermingumą paprasto žmogaus, atsidūrusio svetiman kraštan emigrantu. Jisai prasilavino skaitydamas savo spaudą, išmoko pažinti žmones, atskirti jų idėjas ir objektyviai vertinti žmogaus mintis. Lietuviškoji spauda emigrantui buvo jo mokykla, pažinimo šaltinis, kuris padėjo jam susivokti svetimame aplinkos pasauly. Laikraščiai, kokie jie bebūtų buvę, kokias mintis jie bebūtų skleidę, suvaidino didelį vaidmenį kultūriniam bei visuomeniniam lietuvių išėivijos gyvenime. Užversdami paskutinį šio darbo puslapį apie prieškarinę lietuvių spaudą Brazilijoje, reiškiamė pagarbą visiems, stovėjusiems spaudos darbo eilėse.

Seka: Pokariinė spauda.

f) žodynai: anglų-lietuvių, lietuvių-anglų, ispanų-lietuvių, lietuvių-ispānų; taip pat ir dabartinės lietuvių kalbos žodynas su norminiais naujadarais ir tarptautinės kilmės žodžiais;

g) iliustruoti leidiniai vaikams apie mūsų tautosaką, daile, šokj, muziką (tiek liaudinę, tiek profesinę). (Mūsų vaikai šiuo metu neturi iš ko susipažinti su, pvz., lietuvių muzikos, dailės ar net tautinio šokio istorija – lyg tai irgi nebūtų mūsų kultūrinio palikimo dalys...)

h) medžiaga vaikams ir paaugliams apie pokario Lietuvą (didelė spraga esamosiose mūsų švietimo programose.);

i) patraukli studijinė programa po grindžio spaudai nagrinėti ("Aušros" metai.).

j) įvairiausiomis temomis skaidrės, vaizdajuostės, filmai ir t.t.;

6) Siūlymai minėtiems švietimo priemonių trūkumams pašalinti (ne pagal eilę):

a) skatinti jaunimo literatūros kūrybą galima (1) konkursų būdu, (2) užsakymų ir specifinių autorių būdu – arba (3) per spaudą ir visus kitus kanalus paskelbiant visuotinį ir nuolatinį atsiūkimą ("a standing request for manuscripts"), prašant rankraščių arba galimo darbo projektų ar pavyzdžių (ištraukų). Gavus rankraščius, atrinkti juos, kurie tinkami spausdinti, ir tada parūpinti lėšas jų išleidimui. Manoma, kad ieškant rankraščių formaliai institucionalizuotų ir plačiai pagarsiamu būdu, jų atsiras daugiau ir vertingų.

Taip pat siūlyta, kad kurti (rašyti ar iliustruoti) skaitinius vaikams būtų skatinami ir studentai ar vyresnieji moksleiviai vasariniuose kursuose bei stovyklose.

Buvo siūlyta (ir pasisiūlyta) praktikuoti ir "laisvus vertimus" iš amerikietišku vaikuknygu, kad nereikėtų "kurti iš nieko" (kaip nors išvengiant copyright mokesčio).

Visų priminta, kad nebūtų apleista nei viena amžiaus kategorija, kurių pasiūlytos keturios: (1) priešmokyklinio amž., (2) tarp 6 ir 8 m., (3) tarp 9 ir 12 m., (4) tarp 13 ir 17 m.;

b) spalvinimo sąsiuviniai gali nesunkiai paruošti piešti mokas jaunimas, dirbas pvz. PLI globoj; žaidimus reikėtų užsakyti iš specialistų-profesionalų; geras kasetes pagaminti taip nesudėtinga, kad sunku suprast, kodėl iki šiol jų neturim;

Lietuvio Viktoro Lukavičiaus
RESTORANAS VITUS
Lietuviški ir europietiški valgiai
MALONUS PATARNAVIMAS
Rua Espirito Santo, 118 Tel.441-6846
SÃO CAETANO DO SUL

PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS – Adesivos
SKYDELIUS su grandinėlėmis
Chaveiros com emblema Vytis.
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

c) šiuos visus projektus turėtų organizuoti stipresniųjų kraštų (JAV ir Kanados) valdybų švietimo įstaigos).

7. Bendros gairės naujų švietimo priemonių leidybai:

a) prieš leidžiant esamųjų, bet jau išsibaigusį vadovėlių, pratimų ir kt. naujas laidas, atlikti sistemingus mokytojų apklausinėjimus ir taip nustatyti jų stiprias bei silpnas puses ir, tik į apklausinėjimų rezultatus atsižvelgus, nuspręsti, ar leisti naują laidą, ar ne;

b) vadovėlių ir ypač pratimų reikia leisti ne mažai ir brangių, o daug ir pigių. Pvz., kur tik galima, juos ne tipografiniu būdu surinkti, išspausdinti ir į knygą įrašyti, IBM Selectric mašinėle perrašyti, foto-mechaniniu būdu padauginti ir į papkę susegti. Tokiu būdu, pasinaudojus minėto rezervuaro medžiaga, galima už tą pačią kainą kasmet išleisti ne po 2 – 3, o po 20 – 30 skirtingų, būtinų pratimų knygų.

8. Kitų kraštų (negu JAV ir Kanada) aprūpinimas švietimo priemonėmis:

a) kadangi tuose kraštuose beveik visas jaunimas nekalba lietuviškai, juos tenka lietuvių kalbos mokytį kaip svetimą kalbą. Užtat PLB, susitarusi su tų kraštų LB valdybomis, turi pradėti ruošti programas ir mokomąją medžiagą lietuvių kalbai išmokyti tiems, kurių aplinkos kalba nėra anglų, bet ispanų, portugalų ir t.t.;

b) tas programas ir mokomąsias priemones ruošti ne iš naujo, o pritaikyti jau esamą (ir švietimo rezervuare sutelksimą) medžiagą. Visuomet lengviau ne kurti naują, o pritaikyti turimą. Pasinaudotina ir jau išbandytais bei pasitvirtiniais Berlitzo ir kt. metodais svetimai kalbai išmokyti, juos pritaikant lietuvių kalbai.

E. Mokytojų paruošimas

1. Skatinti jaunimą lankyti lituanistinius kursus universitetuose (kur tik tokių yra), stoti į PLI (akivaizdinį ar neakivaizdinį skyrių), dalyvauti Lituanistikos seminare (PLJS Ryšių centro organizuojamame), vasariniuose kursuose, Mokytojų studijų savaitėje;

2. raginti liet. stipendijų fondus, kad jie, skirdami stipendijas, telktų pirmenybę studijuojantiems lituanistiką ir pedagogiką (pagrindiniu ar šalutiniu dalyku);

3. tėvams, atvežusiems vaikus į liet. mokyklą, pamokų metu tose pačiose

patalpose (jei įmanoma) surengti pasitbulinimo kursus ir paskaitų ciklus;

4. į Pietų Ameriką ir Australiją siųsti švietimo organizatorius, kurie ten ilgiau pagyventų ir gyvu pavyzdžiu parodytų, kaip reikia vystyti lietuviškąjį švietimą. Prie jų išlaikymo galėtų prisidėti vietinių lietuvių fondai, kurie kai kuriais atvejais yra labai dideli;

5. be svyravimų remti Lituanistikos katedros UIC steigimo vykdymą;

6. stengtis įsteigti lituanistikos kursus tuose universitetuose (pvz., UCLA, Yale, U. of Chicago ir kt.), kur jų anksčiau yra buvę ar kur ankstyvesnės galiybės juos įsteigti buvo dėl vienos ar kitos priežasties pražiūrėtos.

F. Mokinių skaičiaus didinimas

1. Plėsti ir visokeriopai remti lituanistikos dėstymą neakivaizdiniu būdu, kad lit. švietimas būtų patogiai prieinamas tiems, kurie negali lankyti šeštadieninės mokyklos;

2. plėsti ir visokeriopai remti lietuvių kalbos, kaip svetimą dėstymą, kad lit. švietimu galėtų pasinaudoti ir tie, kurie lietuviškai visiškai nemoka (kuriems ta prasme lietuvių kalba yra svetimą kalba...);

3. kasmet apdovanoti tas mokyklas, kurios per mokslo metus išlaiko daugiau siai naujų mokinių.

G. Kitos problemos ir siūlymai

1. Kiekviename krašte įvesti standartizuotus egzaminus, kad būtų galima įvertinti moksleivių pažangą, palyginti ir patikrinti mokyklų darbą;

2. kur (ypač mažesnėse kolonijose) sunkiau prieinami liet. knygynai, įkurti ir mokslo dienomis prie lit. mokyklų privežti judomuosius knygynėlius ("book-mobiles");

3. mažesniems ir vyresniems vaikams rengti liet. vaidinimus su profesionaliais aktorais;

4. vasaros metu rengti vaikams dienes stovyklėles ("daycamps"), paremtas supažindinimu su viena kuria nors tema (pvz., senovės Lietuva; liet. tautosaka; moterys-didvyrės ir pan.);

5. įsteigti periodinį žurnalą ar laikraštį paaugliams su jų pačių straipsniais, nuotraukomis, piešiniais ir t.t.

DISKUSIJOS PO PRANEŠIMO

Diskusijose po pranešimo seimo dalyviai iškėlė daug papildymų ir pasiūlymų. Štai jų tik keletas.

Atkreiptas dėmesys į faktą, kad reikšmingas esti lituanistinis auklėjimas ne vien šeimose ir mokyklose, bet ir ideologinėse organizacijose, kaip antai skautų, ateitininkų ir kt. (dr. P. Kistėlius, JAV). Pakartotinai keltas mišrių šeimų įjungimo klausimas. Nekalbantiems lietuviškai reiktų ruošti geros kokybės ir įvairią lituanistinę medžiagą anglų kalba, ne tik vadovėlius ir pratimus (I. Budrys, JAV). Australijos atstovas St. Baltutis pasisakė, jog Australijoje nei lešų švietimui, nei mokymo priemonių nei lietuvių kilmės vaikų netrūksta; problema esanti tik ta, kaip įtikinti jų tėvus, kad jie tuos savo vaikus leistų į liet. mokyklą, o tam siūlė išstudijuoti tėvų psichologiją. Brazilijos atstovas J. Tata-rūnas prašė įsteigti specialią švietimo komisiją Pietų Amerikai; čia jį parėmė ir argentinietis kun. J. Margis. Vasario 16-osios gimnazijos direktorius A. Šmitas papasakojo apie gimnazijos teikiama tarptautinę abitūrą, kuria galėtų pasinaudoti ir Pietų Amerikos jaunimas. Nuskundė ir lešų trūkumu, paskelbdamas visus pritrenkusią žinią, kad gimnazija neturinti nei fotokopijavimo mašinos.

Buvo kalbėta ir apie reikalą "profesionalizuoti mokytojus" (VI. Dargis, D. Britanija), atkreipti didesnę dėmesį į dėstymo metodiką (Polikaitienė, JAV). Pritarta M. Drungos ir kitų minčiai steigti "Šviesos korpusą" (lyg ir amerikiečių "Taikos korpuso" pavyzdžiu), kur lituanistinio švietimo prasme pajėgesniųjų kraštų Bendruomenės pasiūstų švietimo darbuotojus bei jaunimo organizatorius ilgesniam laikui į mažiau pajėgius kraštus, taip pat ir jo bei kitų minčiai, kad švietimo žurnalas "Švietimo gairės" būtų įglaustas į PL (T. Gečienė, JAV). A. Masionis (JAV) siūlė steigti kasmetinę premiją paauglių literatūrai skatinti ir čia pat seimo metu surado pirmajai tokiai premijai mecenatą. Siūlyta leisti jaunimui galvosūkių knygeles, Kūčių maisto gaminto, margučių ritinėjimo ir kt. įdomius, praktiškus vadovėlius.

Seimo švietimo komisijos pirm. M. Drunga prižadėjo šiuos ir visus kitus siūlymus priimti dėmesin ir perduoti naujosios valdybos švietimo pareigūnų svarstymui bei eventualiam vykdymui.

UŽSIMOKĖJO UŽ "ML"

Veronika PAKALNIŠKIS	Cr. 10.000,00
Antanas STONIS	Cr. 30.000,00
Angela JOTEIKAITĖ	Cr. 10.000,00
Veronika NIZEVIČIENĖ	Cr. 10.000,00
Bronius MECELIS	Cr. 10.000,00

Dra. HELGA HERING

MÉDICA – GYDYTOJA
HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

FÁBRICA DE GUARDA – CHUVAS

Guarda Chuvás de todos os tipos. para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas. tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

Halina Raskienė

AR TIKRAI MES SIEKIAME NEPRIKLAUSOMYBĖS?

Išėivijos lietuviui Vasario 16-ji yra vienintelė tautinė šventė, kurioje senosios kartos likučiai su ilgėsiu prisimena brangią Tėviškę kur tik paskiri asmenys gali nuvykti, kad ir 5-kių dienų viešnagėn ir, ne tada kada jiems yra patogų, bet kada "Didysis Brolis" suteikia malonę duodamas Savo sutikimą.

Lygiai tas pat ir tiems gyvenantiems Lietuvoje, svajojantiems aplankyti savo artimuosius "užrūbežy", pasimatyti po kelių dešimties metų nesimačius, susipažinti su šeimomis, sutvirtinant giminytės ryšius. Nors kalbama apie "laisvą bendravimą", bet jo nėra. Nėra jo nei mūmose išėivijoje – neprieštaraukite, bet taip yra.

Tad, bent išoriniai, turime vienintelę progą "suartėti" minėdami Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo aktą 1918 m. Vasario 16-tąją paskelbtą.

Kai atvykau į S. Paulį prieš 31 metus (1953 m. sausio mėn.) buvau giliau sujudinta Vasario 16-tosios minėjimais: lietuvių gausa susirinkdavo didelėse salėse (pamenu, vienas minėjimas buvo net Teatro Municipal!), programa būdavo ugningų prakalbų pradėta, choras – šokių ansamblis savo dainomis ir stipriais dirigentų mostais, jaunos lietuvių kartos spindinčiais veidais žavėjo iki ašarų savuosius ir svečius.

Lietuvos Konsulas Al. Polišaitis darydavo oficialų priėmimą Lietuvos Respublikos konsulate kitų kraštų diplomatams, o savo privačiuose namuose – rua Jaguaré, lietuviams atėjusiems jį ta proga sveikinti, kaip mūsų Valstybės Atstovą, būdavo vaišės, kurios dažnai baigdavosi įsimagusių svečių dainomis. Ten jautėmės "lyg namuose - tėviškėje", nes visi kalbėjomės savo kalba, tarp buto sienų papuoštų Lietuvos miestų herbų, gamtos ir istorinių paveikslų, šeiminių vaišingumas ir nuoširdumas davė pajusti, kad esame "gabaliuke" suvereninės Lietuvos Valstybės, kol 1961 m. Brazilijos Prezidento įsakymu Konsulatas buvo uždarytas ir tą "gabaliuką" atėmė iš mūsų. Nepadėjo nei prašymai, nei peticijos.

Pasimirė ir mūsų paskutinis konsulas Lietuvos Respublikos Brazilijoje, mielas, kuklus Aleksandras Polišaitis. Palengva ėmė blankėti entuziazmas lietuviui. Organizacijos – nors jų yra net "keliolika" priskaičiuojama. – Retai randa bendrą "šnektą". Nebent kokį didesnį įvykį norėdami atžymėti, P. Amerikos Lietuvių išėivių kongresą, ar Pas. Liet. Jaunimo sąskrydį suruošus. Vyresnioji karta liko apatiška – menka pasakata jaunimui. O „jaunimas“ irgi jau subrandęs. Savaip ieško būdų bendravi-

mui. Jie jį susiras – neabejoju, tik tam prieaugliui reikalinga duoti tvirtą pagrindą, kuriuo remdamiesi aiškiai žinotų kas yra Lietuva ir kodėl jina reikalinga Laisvės.

Šiuo atveju turėtų susirūpinti visos organizacijos ir jau savo narių tarpe, bent tėvų įtakoje rūpintis lietuvių išėivijai. Sudaryti savo veikimo scenoje, kur be kitų "labai svarbių" siekimų ir nutarimų, būtų "paragrafas" ir lietuviams išėivijoje, Lietuvoje ir tremties Sibire. Kiekvieno tautiečio lietuvių pareiga ne vien savyje užsidarius "ilgėtis praėities", bet ją kelti viešumon, spaudoje, jaunajai kartai duoti impulsą, kad

"Lietuva, brangi mano tėvynė
Šalis didvyrių, kur kapuos guli..."
ant jų "užmirštų kapų" tesiskleidžia nauji žiedai. Čia pat noriu pagirti ir pagerbti "Lietuvių spaudą Brazilijoje" – labai įdomių ir svarbių lietuvių išėivijos spaudos kelią išryškinantį p. Antaną Dutkų. Tai yra išėivijos istorijos labai svarbūs daviniai. "Žmogus pagaliau susiprato". Bravo.

Nėra abejonių, kad ir dar daugelis lietuvių raštingų žmonių, turi savo archyvuose atmintinių ir svarbių prisiminimų. Skelbkite juos spaudoje. Spausdintas žodis išliks. O kito kelio nebėra. Tai patvirtinu, turėdama "Ausrą" – Laikraštis, išleidžiamas per Dra. Basanavičių. Raginej, Rowinio 1883". Kai tą Š. Amerikoje išleista 1-ji tomas skaitau – ne kartą susimąstau – "Ausroje" gimė mano a.a. Tėvas, ir palikuonė mano protėvių, kad ir paskutinės jėgas atiduosiu "Ausrai" – Lietuvos išlaisvinimo tik tuo, kad gelbėti nuo nutautėjimo likučius Tautos.

Norėdami išlikti garbingi savo Tautai sūnūs, Vasario 16-ją savo širdyje kartokime: "Graži žalia rūta" – taip Lietuvos mokyklose mokytojai savo mokiniams kartodavo, kad jie įsimintų Tautinės Vėliavos spalvas – geltoną, žalią, raudoną.

Šio Vasario 16-ji – 65 minėjimą Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės, turėkime kiekvienas savo ryžtu, ne savo patogumuose ar liūdesy gyvendami, bet veržlumu iki paskutinio širdies pulsavimo – atiduoti savo padėką Lietuvai, kurioje išaugome ir išbrendome – Laisvajai Lietuvai. Su viltimi ateity, kad ir mūsų anūkių proanukams.

Ant mūsų pelenų te pražysta Laisvės Gėlės.

"PETRO PERKUMO NAMAI"

– jei kas dar nežinotų – randasi prie ITAŪ banko, Jumana gatvės, Rua Conde Prates, lyg pratęsimė, Rua Tabajaras 556, Alto da Moóca baire.

Tabajaras gatvė ir apylinkė yra augšta, švari, rami, kultūringų šeimų apgyven-

ta. Ten pat gyvena keletas ir lietuviškų šeimų.

Susisiekimo ir apsipirkimo atžvilgiu, vietovė yra viena iš patogausių. Pats didelis, tvirtas, dviaugštis pastatas, su "Salão nobre" viršuj, kita sale apačioj, 5 kambariais, ardivia virtuve ir kiemu, yra labiau pritaikintas bet kokiai kultūrinei, karitatyvinei, katekistinei veiklai.

Tuo pačiu laiku, ten viršutiniam augšte gali patogiai gyventi bet 2, 3 priežiūros reikalingos moterys, su dar vieaa – atsakinga ir pajėgia.

Tebūnie aišku, "pirmenybė" apsigyvenimui yra skiriama lietuviams moterims, norinčioms bendruomeniškai gyventi prie São Paulo lietuvių kolonijos – "LIETUVYBĖS CENTRO", kaip dabar yra praktikuojama ir JAV-bėse ir Kandoje.

"Petro Perkumo", 19-mečio užsienių misijų kandidato, vardan, dėkojame lietuviams ir vietiniams, prisidėjusiais baldais, pinigais ar dar kitaip tų namų aprūpinimui.

Jų vardai jau yra įrašyti pas Dievą ir savo laiku bus žinomi ir mūsų kolonijos istorijoje.

AČIŪ, ir IKI KITO KARTO.

Visais reikalais ir sugestijomis prašoma telefonuoti: 273-0338.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Praėitų metų gruodžio 23 dieną Servidor ligoninėj mirė ALFONSAS VIDMONTAS. Velionis buvo gimęs 1903 m. spalio 27 d. Brazilijon atvyko 1926 m. daug metų buvo krautuvinkas ant Rua Oriente, dalyvavo lietuviškuose parengimuose ir buvo ML skaitytojas.

Buvo palaidotas Araçá kapinėse.

Paliko žmoną Eleną, dukrą Edith, anūkus José Roberto ir Elizabeth bei proanūkus Renata ir Tiago José.

Šeima dėkoja visiems draugams ir giminiams, kurie dalyvavo laidotuvėse.

ML dėkoja poniai Elenai, kad pasiuntė šį nekrologą. Parašyti porą eilučių ir pasiųsti paštu yra labai lengvas dalykas, bet turi didelės svarbos laikraščiu.

PRANAS BUZAS mirė sausio 27 d. namie išsirgęs metus ir žmonos Alices slaugomas. Velionis buvo gimęs Kaune 1902 m. gegužės 25 d. Brazilijon atvyko 1927 m. ir kiek laiko gyveno Ferro Azul, SP kavos plantacijoje. Vėliau atvyko į S. Paulo ir kiek laiko gyveno Mokoje. Daugiausia laiko gyveno V. Zelinoje. Buvo pašarvotas V. Zelinos šermeninėj ir palaidotas Quarta Pārada kapinėse.

Liūdesy liko žmona Alice, sūnūs Petras Juozas ir Pranas su šeimom; dukterys Albina, Anita ir Jozefa (gyvenanti New York'e) su šeimom, 15 anūkių, du proanukai, 3 seserys ir brolis su šeimom.

7-tos dienos mišios buvo V. Zelinos bažnyčioje vasario 2 d.

MŪSŲ ŽINIOS

PRENUMERATA ČEKIAIS

Vis daugiau ML skaitytojų apsimoka prenumeratą čekiais. Tačiau yra dar tautiečių, kurie sako negalį apsimokėti prenumeratos, kadangi kunigas pas juos nebeužaina. Užsimokėti čekiu yra lengviausias būdas. Čekius "cruzado" rašyti PETRAS RUKŠYS arba FRANCESCO GAVÉNAS vardu ir siųsti šiuo adresu: Rua Juatindiba, 28, Pq. da Moóca, 03124 SÃO PAULO, SP

PAJŪRIŲ TAUTIEČIAMS PRANEŠAMA

kad nuo šio vasario (fevereiro) 15 dienos (trečiadienio) – São Vicente – Santos – Guarujá – Cidade Ocian – Suarão vietovėse lankysis kun. Petras Urbaitis, nuo seniau ten nesilankęs.

Rio de Janeiro mūsų seneliai ir ligoniniai ir kas dar norės – bus taip pat aplankyti, pradėdant nuo šio vasario (fevereiro) 23 dienos (ketvirtadienio). Vasario (fevereiro) 26 dieną (sekmadienį) bus lietuviškos pamaldos už Lietuvą ir šeimyniškas Vasario 16 minėjimas.

VYRŲ BROLIJOS SUSIRINKIMAS

Vasario 5 dieną Ramovėj vyko metinis Šv. Juozapo Vyrų Brolijos susirinkimas. Jame dalyvavo ir Brolijos globėjas, klebonas kun. Juozas Šeškevičius bei svečias kun. Petras Urbaitis.

Pastebėtas didelis Vyrų Brolijos mažėjimas: prieš kokią 30 metų minėtos organizacijos sąrašuose buvo apie 80 narių, gi dabar – tik 15. Ir šių j susirinkimą atvyko tik trečdalis.

Buvo padaryta metinė apyskaita ir priimti du nutarimai: vasario 26 dieną Brolija ruošia išvyką į Santos, o birželio 24-tą rengia šventkelionę į Aparecidą.

Antanas Rudys, p-kas.

JAUNIMAS AUKŠTUOSE MOKSLUOSE

CLAUDIA MARIA ŠAPOLAITĖ išlaikė stojamus egzaminus į mediciną fakultetą net trejuose universitetuose: USP (S. Paulo univ.), MacKenzie ir Itaquietos. Claudia pasirinko USP universitetą, kur studijuos odontologiją. Claudia, Jono ir Marlenes Šapolų duktė, gyvena Casa Verde rajone ir yra gabi 19-kos metų mergaitė (pirmadienį buvo jos gimtadienis), laimėjo kelis matematikos konkursus, baigė anglų kalbos kursą ir studijuoja piano.

Sveikiname naują studentę ir linkime sėkmės moksle.

MAGDALENA BUTVYDIENĖ turėjo akies operaciją: gavo naują "cornea". Operacija gerai pavyko ir ligonė sveikta namie.

Šio "ML" numerio

GARBĖS LEIDĖJAI

JONAS ir MARIJA JODELIAI

Dosniems ML rėmėjams širdingiausia padėka
Administracija

16-tosios **VASARIO MINĖJIMAS**

1984 Vasario 19 dieną

15 val.: Iškilmingos Mišios V. Zelinos Šv. Juozapo bažnyčioje

16 val.: Seselių Pranciškėčių salėje R. Campos Novos, 157 - Vila Zelina

Oficialioj dalyje

Pagrindinis kalbėtojas rašytojas

Henrique Lošinskas Alves

Meninę Programą

Išpildys Volungės choras ir Nemuno, Rūtelės ir Gintaro tautinių šokių grupės

PASKIRKIM 19 VASARIO PAGERBTI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENAI

LITUANIKOJ IR APYLINKĖSE

"Palangos" vietininkijos stovykla šiais metais buvo užvardinta "ypatingąja" – pirmajam veiklos 10-mečiui paminėti.

Stovyklaujančiųjų skaičius svyravo tarp 45 ir 50.

Šį kartą, tarp visų sudėtingos dienvartinės dalykų, buvo rasta daugiau laiko ir vietos ir religiniams bei lituanistiniams dalykams.

Skautai vyčiai mokėjo gražiai prisiderinti prie jaunučių.

Ypatingas atvejis – išvyka iš Lituaniškos į ne taip tolimą Atibaiją; o vėžintoju prisistatė, su savo auto mašina, Albertas Greičius.

Stovyklos kapelionas, kun. P. Urbaitis, aplankęs keletą tautiečių pačioj Lituaniškoj, ryžosi susipažinti su dar nepažįstamom Atibajoje lietuvių šeimom ir aplankyti jau gerai pažįstamą adv. Algirdą Sliesoraitį.

Iš telefonų knygos buvo susekta "Marcia Urbietis" ir Valiulis. Skautišku išradingumu buvo ieškoma ir adv. Algirdo Sliesoraičio (kurį vietiniai vadina "duktor Gildo") gyvenvietė. Deja, ieškomas tuo metu buvo kažkur išvykęs, nes buvo kaip tik šeštadienio popietė.

Tikimasi sukaupti daugiau tautiečių

per planuojamas pamaldas už Lietuvą centrinėje Atibajos bažnyčioje. (T.B.)

ONA URBONIENĖ-BARMUKAITĖ

Šio Vasario 3 dieną, pamaldžiai ir džiugiai paminėjo savo kelintą gimtadienį, Lituaniškoje, sūnaus Viktoro vasarnamy.

Minėjime dalyvavo "Palangos" skautų visų šešių skilčių atstovai ir kai kurie "gerieji kaimynai". Padėkos Mišias atlaikė stovyklos kapelionas kun. Petras Urbaitis. Pask. p. Eugenijai Bacevičienei ir jos muzikaliai dukrytei Klaricei vadovaujant, buvo sugiedotės kelios lietuviškos giesmės per tikrai nuotaikingas šeimyniškas pamaldas.

Dabar lieka linkėti ir Dievo melsti dar daug darbingų, nuopelningų, laimingų metų, mielai p. Onai Urbonienei nuo visų jos giminaičių ir pažįstamų.

SOLIDARUMO MOKESTIS

Šiais 1984 metais BLB-nės solidarumo mokestis yra Cr\$.5.000. Taip nusprendė BLB-nės Taryba.

Kviečiami vyrai į choro repeticijas šv. Kazimiero minėjimo progoms.

Repeticijos vyksta šv. Kazimiero parapijos salėje pirmadieniais nuo 18 iki 20 val.

Choro vadovybė

VIII EXPOSIÇÃO CULTURAL DOS IMIGRANTES

NO PAVILHÃO DA BIENAL NO IBIRAPUERA

ABERTURA: 30 de Março de 1984, às 20 hs.

IX OLIMPIADA DOS IMIGRANTES

DE 9 de Abril a 13 de Maio de 1984

PARTICIPEM

LIETUVIAI PASAULYJE

NAUJAS VYSKUPAS LIETUVIAMS

Vatikanas ir lietuvių informacijos šaltiniai birželio 7 d. paskelbė, kad visai lietuvių katalikų išeivijai paskirtas naujas vyskupas, būtent kun. Paulius Baltakis, lietuvių pranciškonų provincijolas. Jo paskyrimas buvo atliktas 1984 m. kovo mėnesį, sutikimas gautas balandžio mėnesį, bet iki šiol laikytas paslapyje dėl asmeninių naujai paskirtojo priežasčių. Konsekracija numatoma š. m. rugsėjo 17 d. Portlando katedroje, Me.

Naujai paskirtasis yra titulinis Egaros vyskupas, kurio užduotis – rūpintis lietuviams katalikais už Lietuvos ribų. Jis yra gimęs 1925 m. Troškūnų parapijoje, Panevėžio vyskupijoje. Įstojęs į pranciškonų vienuoliją, teologinius mokslus ėjo Belgijoje pokario metais, kunigu įšventintas 1952 m. Belgijoje.

Sielovadinį darbą pradėjo 1953 m. Toronto Prisikėlimo parapijoje, kur 15 metų daug dirbo ypač su jaunimu sporto srityje, organizavo vasaros stovyklas. Nuo 1969 m. buvo perkeltas į JAV-bes, kur ėjo įvairias pareigas lietuvių pranciškonų vienuolijoje. Nuo 1979 m. išrinktas vyriausiojo vadovo – provincijolo pareigoms. Dabar jo vieton turės būti išrinktas kitas pranciškonas baigti kadencijai (belikę vieneri metai), nebent jis ryžtųsi pats užbaigti tą kadenciją.

VOKIETIJA

EUROPOS LB VADOVŲ SUVAŽIAVIMAS

Šiais metais Europos LB kraštų pirmininkų ir valdybų narių suvažiavimas įvyks Augsburgėje, Vokietijoje, rugpiūčio 2 d., Europos lietuviškųjų studijų savaitės metu. Kovo mėnesį Vokietijos LB krašto valdybos pirm. Juozas Sabus, lankydamasis Čikagoje, tarėsi su PLB pirm. Vytautu Kamantu suvažiavimo programos klausimais. Vokietijos LB krašto valdyba yra šio suvažiavimo globėja ir šeimininkė. Į suvažiavimą vyks PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas.

AUSTRALIJA

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

Australijos lietuvių dienos įvyks gruodžio 26 – 31 dienomis Canberroje. Jų metu vyks Australijos LB Tarybos suvažiavimas bei eilė kitų renginių. Iš JAV į šias dienas vyks muz. Ryto Babicko vadovaujamas Clevelando vyrų oktetas, kuris su koncertais aplankys keturias pagrindines Australijos lietuvių kolonijas. PLB kultūrinė komisija šiai okteto kelionei nuoširdžiai pritaria ir ją remia. PLB valdybai Australijos lietuvių dienose atstovaus valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas.

JAV

RYŠIAI SU P. AMERIKOS JAUNIMU

Pasaulio Lietuvių B-nės Valdyba 1984 m. birželio 6 d. Bendralaiškiu Kraštų Valdyboms informuoja:

Šią vasarą iš Argentinos į JAV dviejų mėnesių laikotarpiui atvyksta Roxanna Rodriguez Papečkytė, kuri lankys jaunimo stovyklas bei lietuviškas institucijas ir sieks žinių jaunimo lietuviškai veiklai P. Amerikoje sustiprinti. Jos kelionės išlaidas apmoka Švietimo ir tautinio auklėjimo komisija.

Vienam mėnesiui į Pietų Ameriką iš Čikagos vyksta Snieguolė Zalatoriūtė, kuri talkins Brazilijoje leidžiamo laikraščio "Mūsų Lietuva" redakcijai bei aplankys kitas P. Amerikos lietuvių kolonijas ir paruoš reportažus Pasaulio Lietuviui ir kitai spaudai. Jos kelionę

dalinai paremia Švietimo ir tautinio auklėjimo komisija.

KANADA

LAISVOJI OLIMPIJADA TORONTE

Š. m. liepos 4 – 7 dienomis Toronte, Kanadoje, įvyks Antroji Laisvoji Olimpijada (Free Olimpiad), kurioje dalyvaus lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių sportininkai. Sporto ir jaunimo organizacijų reikalams vicepirm. Rimantas Dirvonis palaiko artimus ryšius su bendruoju olimpiados komitetu, kuriam vadovauja dr. Rimantas Petrauskas, o taip pat ir su lietuvių organizaciniu komitetu, ir rūpinasi sukelti lėšas tinkamai lietuvių reprezentacijai.

JAPONIJA

TOMAS VENCLOVA PEN KLUBO SUVAŽIAVIME

Tomas Venclova atstovavo lietuviams rašytojams PEN klubo suvažiavime Tokyje, Japonijoje. Jis ten išbuvo nuo gegužės 12 d. iki 24 d. ir užmezgė ryšius su Japonijos lankraštinkais bei kultūrininkais. T. Venclovos kelionę dalinai parėmė PLB spaudos-informacijos komisija.

Sofija, Lenkija

TAIP SLENKA DIENOS

*Už kepalą duonos, už literį pieno
Eilė išstoviu beveik visą dieną.*

*Kovoju kaip tigrė, kovoju narsiai
Už truputį sūrio neregėto seniai.
Nors šonkaulius laužo, išrauja plaukų,
Vistiek aš laiminga, gavau mat taukų.*

*Nors krisiu ant veido netekus jėgos,
Bet vėl atsigausiu užuodus mėsos.
Ir keliais, alkūnėms, stačia ar klupsčia,
Vėl grūsiuos per minią prie sviesto aš čia.*

*Korteles iškėlus kaip salę nešu,
Be jų, mano mielas, nėra lašinių.
Nei sviesto, nei cukraus, nei gramo dešrų.*

*Ir taip slenka dienos bestovint eilė
Prie duonos, prie pieno, prie sviesto, dešros
Prie cukraus, prie druskos, degtukų, vinių,
Prie laimės, prie juoko, gražiųjų minčių,
Prie karsto vainikų, prie kapo duobės.*

BE LIETUVIŠKOS SPAUDOS
NEBUS SAJONINGOS TAUTOS!

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

DR. JONAS NICIPORCIUKAS
CIRURGIÃO DENTISTA

CROSP. 6049

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206
V. Prudente - Fone: 273-6696